

Meløy kommune
Gammelveien 5
8150 ØRNES

Dato: 09.08.2023
Vår ref: 22/03858-4
Deres ref: 21/1710 23/17187

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2023–2035 for Meløy kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 6. juli 2023.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Meløy kommune har vedtatt å legge forslag til kommuneplanens arealdel for perioden 2023–2035 ut på høring og offentlig ettersyn.

Uttalelse fra DMF

DMF viser til vår uttalelse til oppstart og høring av planprogram, datert 10. juni 2022. Der ga vi innspill og informasjon om nasjonale forventninger til mineralressurser i kommunalt planarbeid, viktige mineraler i kommunen, tilgang på byggeråstoff, arealformålet råstoffutvinning, hensynssone for mineralressurser, bestemmelser, konsekvensutredning, og mineralressurser i et klima- og miljøperspektiv.

Faglig råd til hensynssone

Det er DMF sitt planfaglige råd at grafittforekomsten Rendalsvik¹, avmerkes med hensynssone H590 for mineralressurser, som sikrer at ressursen ikke blir bygget ned og utilgjengeliggjort av andre tiltak. Ved oppstart påpekte DMF at kommunen har en nasjonalt viktig grafittforekomst. Grafitt er av Norge, gjennom den nye

¹ Rendalsvik: https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/vislmiNasOreOmr.php?objid=7465&p_spraak=N

mineralstrategien², og EU³ definert som en kritisk og strategisk råvare. Det framgår ikke av plandokumentene at det er gjort noen vurderinger for hvordan denne viktige forekomsten skal synliggjøres.

Konsekvensutredning

I konsekvensutredningen er det redegjort for at NGU sin grus- og pukkdatabas⁴ og mineralressursdatabas⁵ er benyttet som kunnskapsgrunnlag for konsekvensutredning av mineralressurser i arealinnspill, i tråd med DMF sitt innspill. DMF savner at vårt uttaks- og rettighetsregister⁶ også benyttes.

DMF har gått gjennom konsekvensutredningen og ser at kommunen har avsatt to nye arealer til råstoffutvinning, i tillegg til utvidelsesområder for et eksisterende masseuttak. DMF kan ikke se at det er gjort en behovsvurdering av masseuttakene ut fra kommunens ressursituasjon, og om plasseringen er egnet ut fra transportavstander til områder hvor etterspørselen etter byggeråstoffer er høyest, i tråd med statlige planretningslinjer.

Innspill nummer 6, 7 og 48 kommer i berøring med undersøkelsesrettigheter tilhørende REE Mining AS, som er tildelt etter at vi ga uttalelse til varsel om oppstart. Rettighetshaveren bør bli informert om arealformålsendringene.

Råstoffutvinning

Det finnes ett uttak i kommunen hvor det er rapportert uttak til DMF de senere årene: Kleiva massetak - Reipå, som er avsatt til råstoffutvinning i planforslaget. Det er i tillegg avsatt areal til fremtidig råstoffutvinning rundt uttaksområdet, som sikrer muligheten for å utvide driften i fremtida i et område som allerede er preget av utvinning. Dette er et godt grep for å minske behovet for flere uttak av masser i uberørte områder.

Kommunen har også avsatt to nye arealer til råstoffutvinning: innspill 8 ved Bogneset og innspill 39 ved Dalen. DMF savner en helhetlig omtale i planbeskrivelsen av arealformålet råstoffutvinning, utover det som står i konsekvensutredningen. Omtalen bør inneholde en vurdering av tilgangen til og behovet for masseuttak.

Bestemmelser

Plankrav

§ 3.1 Plankrav i forslaget til bestemmelser, krever reguleringsplan for «*større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn*». Det følger en utfyllende retningslinje til bestemmelsen som sier «*Større bygge- og anleggstiltak vil i stor grad være tiltak etter plan- og bygningslovens §20-1 bokstav a, b, d, j, k og l.*» DMF vurderer at masseuttak normalt faller inn under bokstav a) anlegg og k) vesentlig terrengingrep, og at kommunen har flere muligheter til å kreve

² Norges mineralstrategi: <https://www.regjeringen.no/contentassets/1614eb7b10cd4a7cb58fa6245159a547/no/pdfs/norges-mineralstrategi.pdf>

³ Critical raw materials: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials_en

⁴ NGU – grus og pukkk: https://geo.ngu.no/kart/grus_pukk_mobil/

⁵ NGU – mineralressurser – industrimineraler, naturstein og metaller: https://geo.ngu.no/kart/mineralressurser_mobil/

⁶ Uttaks- og bergrettighetsregister: <https://minit.dirmin.no/kart/>

reguleringsplan for masseuttak. Dette er i tråd med våre anbefalinger. Regulering bidrar til å sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter, der det blir lagt vekt på langsiktige løsninger og beskrivelse av konsekvenser for miljø og samfunn, og gir forutsigbare rammer for masseuttaket.

Retningslinje

Kommunen kan vurdere om det skal tas inn en retningslinje til bestemmelsene under § 4.1.8 *Råstoffutvinning* som opplyser om at drift ved uttak av mineralske ressurser skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt vilkår i tillatelse etter loven. Uttak over 500 m³ er meldepliktig, og uttak over 10 000 m³ krever driftskonsesjon. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er myndighet etter mineralloven.

Massehåndtering

DMF fremhevet bruk av overskuddsmasser i vår uttalelse til oppstart. Vi kan ikke se at det ligger føringer i kommuneplanen for å bidra til en mer helhetlig forvaltning av byggeråstoffer og overskuddsmasser, og en mer bærekraftig ressursforvaltning. Kommunen bør vurdere å kreve utarbeidelse av massehåndteringsplaner ved større utbyggingstiltak der det forventes utskifting av store mengder masser, for eksempel ved etablering av industri-/næringsområder.

Kommunen kan i denne sammenhengen se til ressursregnskap og levetidsanalyse for Nordland⁷, som blant annet viser at Meløy har over 50 år gjenstående levetid for knust, men har ikke uttak av sand og grus. Statistikken inkluderer ikke overskuddsmasser fra bygg- og anleggsbransjen og masser som går til eksport.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Maria Lauritzen
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

⁷ Ressursregnskap for Nordland: <https://dirmin.no/tema/ressursforvaltning/dmfs-ressursregnskap-byggerastoff/nordland-0>

Mottakere:

Meløy kommune

Gammelveien 5

8150 ØRNES

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

8002 BODØ